TRIBUNAL GHALL-INVESTIGAZZJONI TA` INGUSTIZZJI

IMHALLEF

ONOR. C. FARRUGIA SACCO B.A., LL.D.

Rikors Numru: 57/97Gozo

Coronato Said

vs

Superintendent tal-Isptar t'Ghawdex

Illum 22 ta' Novembru, 2000.

It-Tribunal,

Ra r-rikors li bih ir-rikorrent wara li ppremetta illi bejn id-9 ta' Mejju 1987 u l-15 ta' Mejju 1995 u b'mod aktar preciz fi jew ghall-habta bejn 1987 u 1994 huwa sofra ingustizzja billi kien thalla jahdem gimgha ta' erbghin siegha filwaqt li shabu kienu jaghmlu gimgha ta' sitta u erbghin siegha u zewg terzi u ghalhekk qalghu paga aktar.

Illi l-fatti tal-kaz kienu fil-qosor li gej.

Fin-1987 giet introdotta skema ta' xoghol ta' 46 u 2/3 siegha fil-gimgha. Din iddahhlu fiha dsatax il-persuna fl-Isptar u thalla barra ir-rikorrent li kien fost dawn il-persuni, it-tieni bhala seniority.

Wara hafna protesti u interventi minn Mario Cutajar, ufficjal tal-General Workers' Union, ir-rikorrent iddahhal f'din l-iskema fil-1994. F'din l-istess sena huwa ma baqax jokkupa l-kariga ta' shop steward reha wkoll il-bar tal-Malta Labour Party fil-Qala.

Illi huwa kien bi hsiebu jgib biex isostni l-ilment tieghu lix-xhieda murija fl-elenku anness li jindika ghar-rigward ta' kull xhud dawk il-fatti li r-rikorrent bi hsiebu jgib prova dwarhom bix-xhieda tieghu.

Ghaldaqstant ir-rikorrent talab lil dan it-Tribunal li jisma' u jiddeciedi dwar dan l-ilment skond l-Att ta' l-1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji, u li jirrakomanda rimedju kompensattiv billi r-rikorrent jinghata b'effett retroattiv l-imsemmija kariga u fin-nuqqas jinghata kumpens ta' Lm5000.

Ra l-elenku tax-xhieda tar-rikorrent.

Ra r-risposta tas-Superintendent ta' l-Isptar Generali ta' Ghawdex li eccepixxa:

Illi l-ilment m'huwiex dwar promozzjoni, trasferiment jew dhul fl-impieg u ghalhekk jaqa' barra l-gurisdizzjoni tat-Tribunal.

Subordinatament l-ilment jikkoncerna l-effett ta' policies dwar kif jithaddmu l-impjegati tad-Dipartiment tas-Sahha in generali li dwarhom jista jelabora t-Tabib Principali tal-Gvern.

Ra l-elenku tax-xhieda ta' l-intimat.

Ra li fit-8 ta' Marzu, 1999 l-intimat ipprezenta nota ta' osservazzjonijiet ulterjuri fejn sostna li l-allegazzjoni tar-rikorrent hija bbazata fuq il-fatt li huwa kien thalla barra mill-iskema ta' xoghol ta' 46 2/3 siegha fil-gimgha, u li l-iskemi li jithadmu mill-Gvern fosthom dik imsemmija fir-rikors promotur jikkostitwixxu kundizzjonijiet ta' xoghol stante li permezz taghhom jigi regolat l-operat fi hdan is-servizz civili. Hu sostna li l-artikolu 6 tal-Att VIII tal-1997 jelenka l-kazijiet li dwarhom ghandu kompetenza t-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji. Kundizzjonijiet ta' impieg ma humiex regolati fl-artikolu msemmi u minhabba f'dan it-Tribunal ma ghandux kompetenza li jiddecidi dwar ilment imressaq mir-rikorrent. Ghaldaqstant l-intimat talab li t-Tribunal jastjeni milli jiehu aktar konjizzjoni tal-mertu tar-rikors imsemmi.

Ir-rikorrent sostna li l-kelma hatra ma hix definita mill-ligi u ghalhekk ghandha tikkoinvolgi hatra, inkluz kwalunkwe ingustizzja li tkun sehhet fil-kors tal-istess hatra.

Dan it-Tribunal jaghmel referenza ghal dak li qal fis-sentenza "Joseph Barbara vs Med Serv Limited et" deciza fl-10 ta' Mejju, 1999:

“Illi hu opportun li l-ewwel nett it-Tribunal jezamina jekk hux kompetenti jiehu konjizzjoni tal-ilment tar-rikorrent. Hawn wiehed irid bil-fors jaghmel referenza ghall-artikolu 6 (1) tal-Att VIII tal-1997. Dan jghid:

“6. (l) It-Tribunal ikollu s-setgha li jisma' u jaqta' dwar kull ilment miktub li jsir minn persuna li tallega li tkun garrbet ingustizzja b'konsegwenza ta’ xi distinzjoni, eskluzjoni jew preferenza indebita li tkun saret jew inghatat bi hsara ghaliha, jew ta' xi inkapacita’ jew restrizzjoni li kellha ggarrab, b'xi azzjoni mehuda minn xi wahda mill-persuni li ghalihom japplika dan 1-Att dwar kull wiehed minn dawn li gejjin:

(a) hatriet, promozzjonijiet jew trasferimenti ta' ufficjali pubblici;

(b) hatriet, prornozzjonijiet jew trasferimenti ta' membri, ufficjali jew impjegati ta' xi korp imwaqqaf b'ligi;

(c) dhul fl-impieg;

(d) licenzi jew permessi mehticga bi1-ligi;

(e) kull haga ohra li tista' tigi approvata b'rizoluzzjoni tal-Kamra tad-Deputati.

F'dan l-istadju hu importanti li wiehed jezamina dak li hu mehtieg biex ilment ikun tal-kompetenza tat-Tribunal. Minn ezami ta' l-art 6 (1) jirrizulta li l-***ewwel rekwisit*** huwa li jrid ikun hemm ilment bil-miktub; dan sar mir-rikorrent.

Sekondarjament ir-rikorrent irid jallega li garrab ingustizzja. Dan ukoll gie allegat mir-rikorrent.

It-tielet element hu li din l-ingustizzja tkun b'konsegwenza ta' xi distinzjoni, eskluzjoni jew preferenza indebita li tkun saret jew inghatat bi hsara ghaliha, jew ta' xi inkapacita' jew restrizzjoni li kellha ggarrab. Dan l-element jinsab allegat ukoll fir-rikors in ezami.

Ir-raba' rekwisit hu li l-imsemmija ingustizzja tkun saret b'xi azzjoni mehuda minn xi wahda mill-persuni li ghalihom japplika dan 1-Att.

Il-hames element hu li l-ingustizzja allegata mir-rikorrent tkun dwar wiehed mill-paragrafi (a) sa (d) imsemmija.

Hawnhekk wiehed bil-fors ikollu jaghmel il-kummenti segwenti. L-Att VIII tal-1997 ghandu hafna partijiet li jixbhu u huma bazati fuq l-Att XV tal-1987. Infatt l-istess artikolu 6 ta' dak l-att kien jitkellem dwar is-setghat tal-Kummissjoni. Issa f'dak l-artikolu 6 fil-parti finali tieghu kien jinghad " u b'mod partikulari izda bla hsara ghall-generalita' ta' dak imsemmi qabel, il-Kummissjoni tista'

tinvestiga dak l-ilment dwar kull wiehed minn dawn li gejjin:…” Fl-Att VIII tal-1997 pero’ kull ma jinghad hu “dwar kull wiehed min dawn li gejjin:..” u ghalhekk il-legislatur f’dan il-kaz kien aktar restrittiv. Il-lista imsemmija mill-legislatur hija wahda ta’ portata espressa u mhux wahda indikattiva ghalkemm naturalment trid issir l-interpretazzjoni gusta taghha kif infatti ser jinghad aktar l-isfel.

L-artikolu 6 (1) (a) jirreferi ghal hatriet, promozzjonijiet jew trasferimenti ta' ufficjali pubblici u ghalhekk mhux applikabbli ghar-rikorrent. L-artikolu 6 (1) (b) jitkellem dwar hatriet, promozzjonijiet, jew trasferimenti ta’ membri, ufficjali jew impjegati ta’ xi korp imwaqqaf b’ligi… L-artikolu 6 (1) (c) jirreferi ghal dhul fl-impieg u hu manifest li ma jirrigwardax il-kaz in ezami. Lanqas ma hu applikabbli l-artikolu 6 (1) (d) li jitkellem dwar licenzi jew permessi mehtiega bil-ligi….

Dan l-ilment ghalhekk ma huwiex ta’ kompetenza ta’ dan it-Tribunal. L-istess pricipju gie applikat fil-kazi deciz mit-Tribunal fil-kaz ta’ Godfrey Harnsworth vs Kalaxlokk Company Limited deciz 11 ta’ Mejju, 1998 li kien jikkoncerna hlas ta’ allowances mhux konnessi ma’ xi hatra jew promozzjoni, fil-kaz ta’ Anthony Vella vs Kalxlokk Company Limited deciz fit-22 ta’ Gunju, 1998 li kien jikkoncerna Bonus kif ukoll allowances”, fil-kaz ta’ George Debono vs Kap Kmandant vs Forzi Armati ta’ Malta deciz

fit-28 ta' Ottubru, 1998 fil-parti li kienet tikkoncerna l-ghoti ta' medalja, fil-kaz ta' Kenneth Abela vs Chairman Malta Drydocks deciz fit-12 ta' Jannar, 1999, li kien jikkoncerna kwistjoni dwar leave, J Schembri vs Air Malta deciz fit-3 ta' Marzu, 1999 li kien jikkoncerna nuqqas ta' hlas ta' paga.

Differenti hu l-kaz ta' "Downgrading" li ghalkemm ma jissemmix specifikament dan it-Tribunal qiesu bhal ta' kompetenza tieghu fil-kawza fl-ismijiet M. Micallef vs Malta Shipbuilding Company Limited deciza fl-4 ta' Marzu 1999 minhabba li dan hu l-oppost ta' promozzjoni."

Issa fil-kaz in ezami hemm ilment li jirrigwarda kundizzjonijiet ta' xoghol u l-allegata ingustizzja hija kawza ta' dan. Fil-fehma tat-Tribunal dan ma hux kopert bl-Att VIII tal-1997. Ghal dawn il-motivi jiddikjara ruhu inkompetenti *"ratione materiae"* u jastjeni milli jiehu konjizzjoni ulterjuri.

Spejjez kontra r-rikorrent.